Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

KLM - Vierde rapportage staatsagent

Directie Financieringen

Persoonsgegevens

Datum
20 februari 2023

Notanummer
2023-0000035999

Bijlagen
4

Aanleiding

De staatsagent heeft recent zijn vierde rapportage over de naleving door KLM van de steunvoorwaarden afgerond. U heeft hierover, tezamen met de minister van IenW, afgelopen woensdag met KLM gesproken. Met deze nota vragen wij u om uw akkoord voor verzending van Kamerbrief over deze rapportage.

Beslispunten

1. Bent u akkoord met de verzending van de Tweede Kamerbrief (bijlage 1)?
2. Bent u akkoord met de verzending van een afschrift van deze brief aan de Eerste Kamer (bijlage 2)?
3. Bent u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

De brieven worden parallel aan de minister van IenW voorgelegd. Indien u beiden akkoord gaat, worden de Kamerbrieven digitaal uitgestuurd. Nadat MIenW fysiek heeft ondertekend, zullen wij u vragen deze brieven fysiek te ondertekenen.

Kernpunten

- De rapportage van de staatsagent (bijlage 3) wordt aangehecht bij de Kamerbrieven. De brief van KLM aan het ministerie van Financiën over de rapportage van de staatsagent (bijlage 4) wordt ook aangehecht. KLM is hiervan op de hoogte.
- De vierde rapportage gaat met name in op de naleving door KLM van de bedrijfseconomische steunvoorwaarden. De staatsagent zal in zijn vijfde rapportage nader ingaan op de luchtvaartinhoudelijke voorwaarden. De relevante gegevens daarvoor zijn op dat moment beschikbaar.
- In de aanbiedingsbrief worden de bevindingen van de staatsagent samengevat. In de appreciatie worden zowel de positieve ontwikkelingen als de negatieve punten in de rapportage benoemd. In de appreciatie is aangegeven op welke punten van de staatsagent KLM moet acteren.
- KLM heeft een schriftelijke reactie op de rapportage van de staatsagent naar het ministerie gestuurd (bijlage 4). In deze schriftelijke reactie gaat KLM in op een aantal punten (met name de vereiste kostenreducties en arbeidsvoorwaardelijke bijdrage) uit de rapportage. Deze reactie van KLM wordt daar waar nodig behandeld in de appreciatie.
- In de appreciatie wordt eveneens aangegeven dat het niet passend en uitlegbaar is dat KLM gebruik kan maken van het steunpakket, gezien de

conclusies van de staatsagent. KLM moet daarom vaart maken met het vinden het opzeggen van het steunpakket. KLM heeft aangegeven hieraan te werken. Zij kunnen naar verwachting in april van dit jaar het steunpakket opzeggen. De Kamer wordt daar t.z.t. over geïnformeerd. In de Kamerbrief wordt ook aangekondigd dat het steunpakket wordt geëvalueerd. Dit is in lijn met de concept Kamerbrief over de evaluatie van de meer generieke steunpakketten.

- Wij zullen de komende periode bij KLM blijven benadrukken dat zij moeten voldoen aan de steunvoorwaarden en moeten acteren op de bevindingen van de staatsagent. Wij blijven KLM onverkort houden aan de steunvoorwaarden totdat KLM de overheidssteun opzegt.

Toelichting

Rapportage staatsagent

In zijn rapportage benoemt de staatsagent positieve punten. Zo waren de financiële resultaten van KLM, dankzij de inzet van KLM-medewerkers, beter dan verwacht en heeft KLM stappen gezet in het stopzetten van de facilitering van mogelijke belastingontwijking. Ook toont KLM goede inzet bij de naleving van de luchtvaartinhoudelijke steunvoorwaarden.

Op een aantal substantiële terreinen is de naleving van de steunvoorwaarden echter teleurstellend. De staatsagent constateert in zijn rapportage dat KLM op het gebied van de structurele kostenreductie (terwijl KLM in eerdere jaren daar een goede start mee heeft gemaakt) en de arbeidsvoorwaardelijke bijdrage de voorwaarden onvoldoende naleeft. Daarnaast is de staatsagent onder meer kritisch op de uitbetaling van een variabele uitkering aan bestuur en topmanagement. KLM stelt dat zij daartoe gehouden was door een juridische uitspraak, de staatsagent is kritisch op de onderbouwing. De staatsagent stelt ten aanzien van de luchtvaartinhoudelijke voorwaarden dat KLM goede inzet levert. Dit geldt bijvoorbeeld voor de inzet op de actieagenda Air Rail.

Communicatie

De rapportages van de staatsagent hebben de aandacht van de media. We verwachten dan ook persvragen. Er is een woordvoeringslijn opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

Twee aangenomen moties roepen het kabinet op aan te dringen bij KLM dat de gemaakte afspraken uit het steunpakket worden nagekomen:

- Sneller (35 505, nr. 6) verzoekt de regering om (desnoods vertrouwelijk) de Tweede Kamer mede d.m.v. de staatsagent op de hoogte te houden van de naleving van de voorwaarden.
- Nijboer (36108, nr. 7) verzoekt het kabinet onverkort vast te houden aan de voorwaarden en af te dwingen dat deze per ommegaande worden nageleefd en de Kamer hier z.s.m. over te informeren.
- Met het versturen van deze Kamerbrief wordt voldaan aan de motie van het lid Sneller. De motie van het lid Nijboer is behandeld in de Kamerbrief over de derde rapportage van de staatsagent en is daarnaast continue onderwerp van aandacht bij ons. Wij blijven vasthouden aan de steunvoorwaarden en blijven bij KLM benadrukken dat deze moeten worden nageleefd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.